

Nagyatádi Ady Endre Technikum és Gimnázium

Irodalmi és történelmi hősök Hont, Nógrád és Gömör vármegyékben

Utazás időpontja: 2024.05.06.-10. (5 nap, 4 éj)

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2023/1-000626

Létszám: 38 (34 diák + 4 kísérőtanár)

A pályázat rövid összefoglalása:

Olyan területre utaztunk, ahol a magyaron kívül más szót nem igen hallottunk. Ezáltal megtapasztaltuk azt a tényt, hogy a magyarság határai nem érnek véget Magyarország határainál. Erősödött a magyarságtudatunk, nemzeti büszkeségünk. A szép közös élményeken keresztül nemcsak sok új dolgot tanultunk, hanem az osztályközösségünk is egységbe kovácsolódt. A közös gyalogtúrák, múzeumlátogatások, az idegenvezető sokszor vicces, de mindenképpen rengeteg újdonságot tartogató elbeszélései révén igazán gazdag programon vehettünk részt.

A kirándulás során meglátogattunk egy alapiskolát, ahol megismerkedtünk a helyi magyar diákokkal, bemutattuk egymásnak iskoláinkat, településeinket. Egy közös éneklésre és táncrea is sor került.

Előkészítő órák

A kirándulás előtt három tantárgy óráin is készültünk a ránk váró élményekre. Az előkészítő történelem órák során ismertettük a ma Felvidék néven ismert és a történelmi Magyarországnak ezer évig szerves részeként álló terület történelmét, és megemlékeztünk a Trianoni békediktátum következményeiről.

A felkészítő foglalkozáson PPT segítségével ismertető a magyarság helyzetéről a Kárpát-medencében.

Földrajz órán megismerkedtünk a Felvidék földrajzával: a Kárpátok kialakulása, természetföldrajzi jellemzői előre vetítették, hogy milyen szép vidéken fogunk járni.

A magyarság helyzetéről nagyon kevés ismerete volt a diákoknak.

Irodalom órán Mikszáth Kálmán munkásságával ismerkedtünk. Novellái, karcolatai sok diák érdeklődését keltette fel.

Osztályfőnöki órán a <https://www.okosdoboz.hu/hu-HU/Hatarontuli> honlap feladatainak megoldásával,

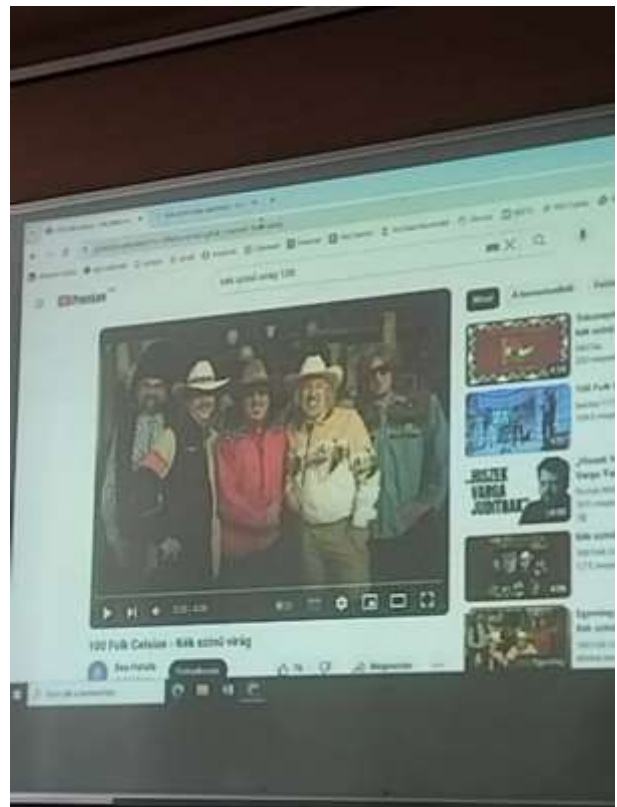
csoportmunkával hangolódunk az utazásra. A Barangoló feladatai (Csallóközi és gömöri mesék, mondák, Polyána-hegység (Gyetva), Táncismerkedő, Felvidéki várak, urak és úrnők, A

gömöri barlangok és a karszt) segítségével ismertük meg a kirándulás tervezett programját.

A Kék színű virág című dal megtanulása szintén nagyon jó élmény volt. Ezt ajándékba visszük a felvidéki gyerekeknek.

1. nap: 2024.05.06, hétfő

A **füleki várban** kezdtük a kirándulást, ahol Koháry István várkapitány a végsőkéig kitartott a török ellen, és a 38 hónapos kemény fogság sem törte meg, mindvégig hű maradt

uralkodójához és elveihez. Ezért is kapta a "speculum fidelitatis", a "hűség tüköre" kitüntető címet. A vár alatt található második világháborús pince szintén nagy élményt nyújtott.

Második állomásunk egy különleges templom volt. **Rimajánosi** nevét a Rima folyótól és a Keresztelő Szent Jánosnak szentelt román stílusú bencés **monostortemplomáról** kapta.

A szerzetesek feladata volt a kereszténység terjesztésén túl az ifjúság oktatása. Itt Gömör és Kishont határán, a Rima folyó kiszélesedő, dimbes dombos vidékén ez az apátság az írásbeliség és a kultúra terjesztője volt. Egyes vélemények szerint itt másolták a híres Pray-kódexet és itt írták bele a Halotti beszédet is. Az idegenvezető segítségével felolvastuk az eredeti szöveget.

dombos vidékén ez az apátság az írásbeliség és a kultúra terjesztője volt. Egyes vélemények szerint itt másolták a híres Pray-kódexet és itt írták bele a Halotti beszédet is.

Rimaszombatban megtekintettük a **Gömör-Kishonti Múzeum** gazdag kiállítását. Még egy igazi múmiát is láttunk. A régi gimnázium épületében tanult 1857 és 1863 között Mikszáth Kálmán a nagy palóc, akinek emlékháza a következő napon várt ránk.

Szállásunkhoz közel felkerestük Közép-Európa legfiatalabb harangöntőjét, Slíž Róbert mestert. A 2018-ban elnyert az Év ifjú mestere díj büszke tulajdonosa a **hagyományos harangöntés fortélyai**val ismertetett meg bennünket. Szakmaszeretetével, a gyerekek számára szokatlan tájszólásával teljesen elvarázsolta a fiatalokat, és valljuk be, minket, felnőtteket is.

2. nap: 2024.05.07, kedd

Látogatást tettünk a vilkei Magyar Tannyelvű Alapiskolában, ahol a helyi diákokkal találkoztunk. Elénekeltek a Kék színű virág című dalt, a kis alsósok pedig egy anyáknapi éneket mutattak meg nekünk. A végén egy közös limbózásra került sor. Az iskolában megtudtuk, hogy sajnos egyre kevesebb magyar anyanyelvű diák jár oda, ebben az osztályban is mindössze 12-en járnak.

A látogatás után a kékkői Balassi család nyomába eredtünk, és megnéztük egyik sasfészükét, a **Kékkői várat**. Benne található a Bábkultúrák és Játékok Múzeuma, mely egyedülálló a maga nemében az egész Felvidéken.

Mikszáthfalván Mikszáth Kálmánról emlékeztünk meg, akinek legjelentősebb művei is kapcsolódnak a Rákóczi-féle szabadságharchoz. A palóc író tanulmányait Rimaszombaton és Selmecebányán végezte és itt is olyan élményekre, tapasztalatokra tett szert, amelyeket számos művében viszontláthatunk. Az emlékházat **Németh Zita kurátor és Nozdrovicky Boldog Noémi** mutatta be, akik a Mikszáth-hagyaték ápolói, kutatói és nagy szerepük volt a múzeum megnyitásában. Rendszeresen tartanak múzeumpedagógiai foglalkozásokat is. A piros esernyő alatt érdekes történeteket hallottunk az író munkásságát meghatározó gyermekkoráról.

Ezután **Alsósztrégovára** látogattunk, ahol **Madách Imre szülőkastélyát** tekintettük meg. Az interaktív kiállítás örök élmény lesz. A korabeli zongorán egyik diákunk Chopin keringőt adott

elő, majd jelmezekbe öltözve olvastuk el Az ember tragédiája néhány meghatározó jelenetét. A végén nem maradt el a katarzis sem: Mondottam ember, küzdj és bízva bízáll! A kastélyparkban található Madách Imre síremléke, ahol örök nyugalma felett Ádám szobra, Rigele Alajos 19. századi pozsonyi szobrászművész alkotása öröködik.

3. nap: 2024.05.08, szerda

Ezen a napon észak felé indultunk, és a Szepességbe értünk. A Magas – Tátra csúcsai lenyűgöző látványt nyújtottak.

Késmárkon az evangélikus templomban megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc nevelőapjának, Zrínyi Ilona második férjének, Felső-Magyarország fejedelmének, a kuruc vezérnek, gróf Thököly Imrénének a sarkofágját.

Meglátogattuk az UNESCO Világörökség

részét képező cipszer fatemplomot is. Az egyedülálló faépitmény tiszafából és vörösfenyőből épült egyetlen fém alkatrész felhasználása nélkül.

Elsétáltunk a belvároson keresztül Késmárk várához. Thököly Imre bronz lovassobrát 2022 márciusában leplezték le a vár mellett.

Következő állomásunk **Lőcse** volt. Mikszáth Kálmán és Jókai Mór két regényének felidézése újdonság volt a gyerekek számára. A Szepesség fővárosa a Rákóczi-szabadságharc alatt sok ostromot állt ki, az utolsót 1709/1710 fordulóján, amikor Löfvelholtz császári generális foglalta el (ezt írta meg Jókai A lőcsei fehér asszonyban). A régi városháza épülete a reneszánsz világi építészet legjelentősebb remekművei közé tartozik a Szepességben. Ma a Szepesi Múzeum működik benne. A szabadidő során a helyi cukrászdák kínálata is lenyűgözte a diákokat.

Márkusfalva határában található egy természeti érdekesség, a Márkusfalvi sziklagomba, ami egy kb. 15 m magas homokkő-alakzat. Ez a legszebb gombaformájú sziklaképződmény a Felvidéken. Talapzata 8 m magas kavicskő, amely kevésbé ellenálló, így korábban szétmállott, mint a homokkő, amelyből a gomba mintegy 3 m átmérőjű kalapja

"készült". A könnyű gyalogtúra végén a sziklagomba különleges látványt nyújtott.

Vacsora után a panzió előterében a dernői néptáncosok fergeteges mulatságot szerveztek részünkre, tánctanításra is sor került.

4. nap: 2024.05.09, csütörtök

A negyedik napon **Kassára** utaztunk, ahol kívülről megtekintettük a **rodostói házat**,

amely a nagyságos fejedelem törökföldi emigrációjának állít emléket. II. Rákóczi Ferenc lenyűgöző egészalakos bronzszobra a Hóhér-bástya udvarán díszleg. A **dómban** megkoszorúztuk **II. Rákóczi Ferenc szarkofágját**. A Kárpát-medence egyik legfantasztikusabb, fél ezer éven át épített temploma a Kassai dóm, benne II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és Bercsényi sírja.

Kassai sétánk alkalmával megcsodáltuk a városközpont legjellegzetesebb épületeit: Lócsei-ház, a Szentháromság-temploma és rendháza, Állami Színház, Orbán torony, a régi megyeháza, zenélő szökőkút, Forgách-palota, Andrássy palota. A közös séta után szabadidőt kaptak a diákok a városban.

A délután ismét a természeté volt a főszerep. Túráltunk a Szádelői-szurdokban és a fennsíkon, mely a Gömör-Tornai-karszt egyik ékköve. Keletkezését a Gömör-Szepesi-érchegységben eredő patakok vizét összegyűjtő Szár- patak eróziós tevékenységének köszönheti. A túrát felhasználtuk egy kis ismerkedésre, beszélgetésre is. A gyerekeket párokba osztottuk, és egy bizonyos távot mindenkinek a beszélgető partnerével kellett megtennie. A szurdok legfelső részére már csak a legkitartóbbak értek fel.

Vacsora után **Kmotrik Péter íjász** mutatta be tudományát. A foglalkozáson természetesen mi is kipróbálhattuk ügyességünket.

5. nap: 2024.05.10, péntek

Az utolsó napon először Zólyomban Balassi Bálint 1994-ben elhelyezett **emléktábláját** kerestük fel a belső várkapunál. Az eredetileg gótikus zólyomi vár Nagy Lajos királyunk vadászkastélyaként épült, de nagy szeretettel járt ide Corvin Mátyás is feleségével Beatrixszal.

A vár melletti parkban egy második világháborús vonatra is felmászhattunk.

Utazásunk utolsó állomása **Selmecbánya**, az egykori Magyar Királyság egyik legjelentősebb bányavárosa volt. A Szentháromság-térre igyekezve elsétáltunk a Szent Katalin templom és a Felvidék egyik legmagasabb pestisoszlopa mellett, majd felkerestük **Petőfi Sándor emléktábláját** az evangélikus líceum épületén.

Értékelő órák

2 tanítási óra keretében értékeltük a kirándulást, felelevenítettük a szép emlékeket és felidéztek a tanultakat. Megbeszéltük, hogy milyen útravalót adott nekünk ez a kirándulás a jövőt illetően. A közös élményekről egy tabló is készült. Újra elővettük az Okosdobozt, hogy felidézzük emlékeinket.

Témanap – 2024. június 4.

A témanap során az Összetartozás napja alkalmából az iskolában tartott megemlékezésre készültünk. Ennek során egy filmet állítottunk össze, mely felidézte iskolánk diákjainak történelmünk e szomorú eseményét. A film második felében bemutattuk a kiránduláson készült fotókat, rövid videókat – a tánctról, a harangöntőről, az iskolai látogatásról. A tanítási nap végén minden osztály megtekintette a filmet.

